

Se prezintă:

a) raportul consistorial ca senat epitropesc pe anul 1892 din 3 Aprilie a. c. Nr. 1955;

b) raportul consistorial din 5 Septembrie 1893 Nr. 5256 referitor la adaptarea localului pentru școala practică de pe lângă seminar;

c) raportul consistorial din 6 Martie a. c. Nr. 775 Epitr. în obiectul împărțirii stipendiilor din fundațiunea „Andronic“;

d) raportul consistorial din 3 Aprilie a. c. Nr. 1957, prin care se așterne proiectul de buget pe anul 1894;

e) raportul consistorial din 3 Aprilie a. c. Nr. 1762 Ep. despre starea proceselor fondurilor și fundațiilor arhidiecezane;

f) raportul consistorial din 1 Aprilie a. c. Nr. 1956 Ep. prin care se promoveze rațiunile fondurilor și fundațiilor arhidiecezane

— Se dau comisiunei financiare.

Să prezintă:

a) Raportul consistorial din 8 Martie a. c. Nr. 929 B, prin care se promovează actele de investigațiune asupra alegerii de deputat sinodal în cercul X, Câmpeni;

b) raportul consistorial din 3 Aprilie a. c. Nr. 2044 Pl. prin care se promovează actele alegerii de deputat sinodal în cercul XIV Bistrița;

c) raportul consistorial, prin care se promovează actele alegerii de deputat în cercul VIII Geoagiu I.

— Se dau comisiunei verificătoare.

Se prezintă:

a) Cererea cancelistului consist. Ioan Damian pentru un adaos de 150 fl. la salariul său;

b) Cererea lui Constantin Stezar fost ases consist. ca să se primască de membru la fondul de pensii preoțesc;

c) Cererea Anei Nașcu preoțesă văduvă pentru un ajutor.

d) Cererea lui Nicolae Stanciu și soții din parochia Rechița, pentru un răspuns, ca să nu fie restituit în cauza parochului Nicolae Savu.

— Se dau comisiunei petiționare.

Deputatul P. Cosma, atrăgând atențiunea sinodului asupra importanței proiectelor de legi propuse de guvernul țerei în cestiunile politico-bisericesci, propune un proiect de rezoluțiune în cestiunile politico-bisericesci pendente, pe care l'am publicat deja în nr. ultim al fôiei noastre.

Considerând, că acest proiect de rezoluțiune este de o natură foarte urgentă, propunătorul cere ca desbaterea aceluia să se pună deja pentru procsima ședință la ordinea zilei.

În necs cu acesta deputatul Romul Furduiu propune, ca spre studiarea acestui proiect să se alegă o comisiune specială de nouă membrii și acesta să fie însărcinată a raporta în procsima ședință a sinodului.

Primindu-se propunerea dep. R. Furduiu,

— Se alege o comisiune specială de nouă membri în persoanele deputaților: Ioan Hannia, Ioan Papiu, Zacharia Boiu, P. Cosma, Ioan cav. de Puscaru, Ioan de Preda, Valeriu Bologa, Alecse Olariu și Dr. Ioan Popescu și se însărcinează ca în ședința procsimă, care se va ține mâne, se raporteze asupra acestui proiect.

Anunțându-se ședința procsimă pe mâne la orele 11 a. m. și punându-se la ordinea zilei rapoartele comisiunilor ședința se încheie la orele 1 și 1/2 p. m.

Ședința a II-a la 5/17 Aprilie 1893.

Ședința se deschide la 11 ore a. m. Se cetesce protocolul ședinței I și — Se autentică.

Se prezintă cererile de concediu ale deputaților:

a) Zacharia Tătar pe întregă durata sesiunii;

b) Dr. Silviu Moldovan pe 5 zile.

— Concediile cerute se acordă.

Se prezintă:

a) Rugarea lui Hențiu Aron și Hențiu Pasc din Fornadia contra parochului de acolo Petru Cămpen;

b) rugarea Elisab. Popoviciu măritată Herlea, învățătoare în Vinerea, în cauza emolumentelor, ce i s'au detras — Se dau comisiunei petiționare.

La ordinea zilei raportul comisiunei verificătoare. Raportorul acesteia deputatul Dr. Nicolae Olariu, fiind actual elector din cercul mirenesc XIV Bistrița și actual elector din cercul VIII mirenesc Geogiu în ordine și neatacat prin protest, propune verificarea deputaților aleși,

— În conformitate cu propunerea comisiunei: sinodul declară de verificați pe deputații Dr. Ioan Popescu și Dr. Petru Șpan.

Același raportor cu privire la actele electorale din cercul mirenesc al X-lea Câmpeni, care alegere a fost atacată prin protest și contra căreia s'a ordonat cercetare — propune: Nefiind ascultați decât 16 martori din cei 37 invocați în protest, cercetarea să se continue pre spesele celor ce au făcut protestul, ér verificarea să se țină în suspens, încuviințându-se spesele propuse atât pentru martori în suma de 32 fl. cât și pentru comisariul emis, protopresbiterul Ioan Danciu.

Deputatul Alecsiu Olariu face următoarea propunere: Deore ce din investigațiunea făcută până acum se vede, că rezultatul alegerii din cercul mirenesc Câmpeni nu s'ar altera într-o nimică; deputații aleși Dr. Vasile Preda și Gerasim Candrea să se verifice. Deputatul Parteniu Cosma face următoarea propunere: „Obiectul se se ia de la ordinea zilei și se se redă comisiunei, care se vină cu propunere în merit“. Deputatul Petru Șpan, face următorul amendament: „Contra organelor ce au comis abuzuri să se introducă cercetare disciplinară“.

Punându-se la vot propunerea de amănare a deputatului Parteniu Cosma

— Și cu delăturarea propunerii comisiunei în ce privește continuarea cercetării, se primesc contrapropunerea deputatului Alecsiu Olariu cu adi-tamentul făcut de deputatul Dr. Petr. Șpan, enunțându-se ca conclus.

Deputații aleși în cercul X mirenesc Câmpeni Dr. Vasile Preda și Gerasim Candrea se verifică, însărcinându-se consistoriul a face din oficiu cercetare contra organelor, cari a comis abuzuri la acesta alegere.

Spesele se aprobă după propunerile consistoriului.

Urmază la ordinea zilei raportul comisiunei speciale.

Raportorul acestuia deputatul Parteniu Cosma referă asupra proiectului de rezoluțiune în cestiuni politico-bisericesci pendente, prezent în ședința I, care fiind tipărit și împărțit între membrii sinodului la propunerea comisiunei.

— Se privește de cetit și se drepte basă pentru desbaterea specială

În desbaterea specială se prime alineatele 1—9 cu unele modificări stilare, alineatele 10—13 privitoare intenționata modificare a articolului lege LIII din 1868 și la regularea convenientelor din căsătoriile mesierilor care la propunerea deputatului Ioan de Preda se lasă afară; alineatul și 15 se primesc prelungă unele modificări, cele 3 din urmă privitoare libertatea religioasă și la intenționata recepțiune a religiunii mosaice se omite și se delătură și propunerea deputatului Romul Furduiu, de a se enuncia că sinodul repudiază și recepțiunea religiunii mosaice. Intreg concludul votat de sinod e deci următorul:

Considerând, că reformele de mare importanță, puse în vedere în programul politico-bisericesc al guvernului, dacă s'ar realiza, lipsind pre toate condițiunile familiare ale cetățenilor statului de baza lor religioasă-morală și nealterabilă de astăzi, le-ar așeza pe

baze de drept de tot nouă, profane, pur lumesci și prin urmare schimbătoare, ér de altă parte deopotrivă cu interesele celorlalte biserici din patrie în multe privințe ar vătămă în mod grav drepturile și interesele vitale ale bisericei noastre ortodoxe naționale, basate pe învățăturile nealterabile ale lui Christos și în legile străvechi ale patriei;

considerând, că sinodul arhidiecezan ar comite o neglijare a datorințelor sale, dacă în fața unor pericole atât de amenințătoare pentru biserică, nu ar lua măsurile posibile în tre marginile legale ale competenței sale, pentru evitarea aceluia, încă în stadiul de acum al reformelor intenționate;

considerând, că reformele contemplate nu derivă din v'o necesitate generală, simțită de popórele creștine ale patriei noastre, ci din contră ele ar vătămă adenc, și în urmă ar sgudui în mod îngritor sentimentele religiosemorale, astăzi încă adenc înrădăcinate, mai ales în inimile credincioșilor bisericei noastre;

considerând, că introducerea matriculelor de stat și-ar greși cu desăvârșire scopul principal, adecă cel relativ la botezurile necompetente, pentru-că matriculele de botez, — despre un act sacramental, carele numai preotul îl póte săvârși, nici odată nu se pot prefăce în matricule de stat, — ér aci numai astea ar fi de considerat;

că pe lângă aceea, că astfel de măsuri, în starea prezentă a administrațiunii noastre politice ar sgudui în mod serios siguritatea și autenticitatea acestor registre publice, — și credincioșilor bisericei noastre ca contribuabili ai statului le-ar impune sarcini nouă, grele și nejustificate, clerului nostru i-ar cauza o daună simțitoare în venitele sale, și altmintrea insuficiente, și afară de acestea ar altera legătura spirituală dintre părinții sufletești și credincioșii lor; și

matriculelor de stat, ar fi o măsură necorespunătoare scopului contemplat, costisitoare și asemenea dăunătoare pentru stat ca și pentru biserică;

considerând, că decă s'ar introduce mult intenționata căsătorie civilă, aședemintele sacre ale dreptului canonic al bisericei noastre ar perde vigórea legală, de care se bucură astăzi, judicatura bisericescă în afacerile matrimoniale s'ar desființa, ér cununia bisericescă, despoiată de vigórea ei de drept, în ochii masselor, care ușor pot fi confundate prin astfel de măsuri distrugătoare, s'ar puté să se de gradeze la o ceremonie cu totul superfluă, fiind ea lipsită de totă valórea practică și totuși împreunată cu unele spese; deci biserică ar fi grav lovită în două privințe, fiind că de-o parte prin astfel de reforme, deși în contra intențiunilor autorității de stat, dar totuși sub scutul ei, așa dicând, prin stat s'ar provoca și promovă indiferentismul religios, ér de altă parte autoritatea bisericei, de care se bucură de secol, s'ar reduce la minimum ei;

considerând, că o atare devaluare fatală a străvechi autorități bisericesci, ar face biserică incapabilă de a păși cu efect în contra răspândirii necredinței, de care tocmai în urma astorfel de reforme trebuie să ne temem, ér prin acesta biserică ar deveni totodată incapabilă și de a servi ca ar deveni deplină măsură misiunilor sale publico-politice, adecă de a servi statului, ca ultimul, cel mai puternic și cel mai sigur razim al ordinii societății;

Căsătoria civilă intenționată, ar constitui de o potrivă pernicioasă penstat ca și pentru biserică.

Sinodul arhidiecezan repudiază intenționata introducerea matriculelor de stat și a căsătoriei civile obligătoare, ca pe unele reforme urgente, care nu purced din ne-

cesitățile popórelor, care nu sunt justificabile prin nici un interes de stat, și care deopotrivă ar fi pernicioase pentru stat, pentru societate și pentru biserică.

Totdeodată sinodul recercă pre Escelenția Sa părintele arhidiecepiscop și metropolit ca împreună cu Preasfinții episcopi ai dieceselor Aradului și Caransebeșului, să întrevină cu întreaga lor influință la toți factorii competenți pentru ferirea santei noastre biserice de pericolele ce o amenință

În ședința * III, * din 6/18 Aprilie, s'au pertractat rapoartele consistoriale: raportul general, raportul bisericesc și raportul scolar, în ședința a IV din 7/19 Aprilie raportul epitropesc.

Evenimentele în Sêrbia.

Despre evenimentul politic din Sêrbia, ce s'a întâmplat în nóptea din 1 spre 2 Aprilie se comunică următoarele din Bêlgrad: Regele Alecsandru a comunicat intențiunile sale cu ambii adiutanți Cirici și Raschici. Cirici a avut apoi o întelnire cu comandantul reg. II de cavalerie, pe care l'a întrebat, dacă se supune într-o tóte și spriginesce pe regele într'un cas de nevoie. Christici a răspuns scurt: Da. După aceea i s'a descoperit tot secretul și s'au luat tóte dispozițiunile. Pe când sosiră regentii și ministrii la palat se ia parte la o cină regescă, adiutanții regesci au alergat în tóte casarmele și avisară pe comandanți să adune pe toți oficerii la casarmele, căci se astéptă o vizită a regelui; tot deodată comandanții au fost chemați în palat să astepte acolo pe regele. S'a chemat și prefectul din Bêlgrad. La 8 ore luă majorul Christici pozițiunea cu reg. II de cavalerie în dosul palatului regal.

Intr'aceia cina decurgea în bună dispozițiune a oșpetilor. Special regele — însoțit de o însoțire foarte veselă. După-ce se luă tóte dispozițiunile în afară, ér în salonul de lângă sala de mâncare se postase un detașament de infanterie cu baioneta pe pușcă, într-o majorul Cirici și raportă regelui: Tóte sunt gata! Regele se ridică apoi cu pâharul în mână și duse: Ve mulțămesc de serviciile, care le-ați prestat până acuma patriei, mie și tatălui meu. Dar eu nu consimțesc cu acest regim, de aceea vreau să-i fac sfârșit. Spre acest scop iau regimul țerei în mâinile mele.

— E prea curând, prea precipitat — respuse uimit regentul Ristic.

— V'am spus, ce am să fac și am și făcut; de aceea provoc pe regenti să iscaléscă resignațiunea.

— Acea nu se póte, respuse Ristic, — nu o concede acesta nici interesul tronului, nici al patriei și nici constituțiunea. Pe timpul acestei discuții ministrii stăteau ca statuele. Regele se întorse cătră primul său adiutant: Cirici făți datorința, eu mi-o am făcut!

Regele părăsi apoi sala prin ușa, care duce spre coridor. Când se deschise ușa, se auđi un tunet de strigăte „Să trăiescă regele“. Erau oficerii și soldații postați în coridor. Majorul Cirici întâmpină pe regenti și pe ministri, care voiau să iasă: Domnilor sunteți arestați în numele regelui, poftiți în odaia laterală. — Generalul Belimarcovici strigă necăjit: Scii, ce faci? Voiu pune să te puse pentru fapta comisă! — O poți face dle general, dar în nóptea acesta esecut eu porunca regescă, de aceea vă provoc să-mi urmați invitației, căci dacă nu vă împușc. Cirici și scóse revolverul și comandă trupelor să întindă pușca. Regentii și ministrii vădând, că nu mai pot face opoziție, se supuseră.

Pe timpul nopții nu ațipiră decât numai Belimarcovici, dar puțin și el. Dimineața li se servi un dejun și la 12 ore au fost transportați acasă separat fie care cu trăsura regală.

A urmat apoi depunerea jurământului de fidelitate, proclamațiunea regelui către popor, manifestațiunile de bucurie ale populațiunii.

Scirile mai prospete asigură, că în Belgrad domnesce încă o adevărată serbătoare. Duminecă a participat regele la serviciul divin în biserică, unde metropolitul Mihail i-a ținut o vorbire pătunțoasă, punându-l sub scutul lui Dumnezeu și al bisericii și conjurându-l să pădască credința străbună, apoi îl binecuvântă. Regenții au primit decretele de pensionare. Se vorbește că fostul guvern va fi pus sub acuză, căci ar lipsi 2 milioane de fr. întrebunțați la alegeri. Și regenții vor fi trași în judecată, căci au guvernat cu o minoritate poreclită „liberală”. Amploiații liberali au demisionat mai toți. Se fac schimbări radicale mai vârtos în statul polițienesc. „Dnevni List” dice, că ziua de 1 Aprilie să fie serbătorită în viitoriu ca serbare națională.

Alegerea de metropolit român gr. cat. în Blaș.

Precum este cunoscut cetitorilor nostri actul alegerii de metropolit gr. cat. rom. s'a săvârșit Duminecă, în 4/16 Aprilie a. c., al cărui rezultat l-am comunicat în nrul din urmă al fôiei noastre.

Sinodul electoral, condus de Esc. Sa Pavel, episcopul Oradei-mari, s'a deschis în prezența comisariului reg. br. Josika, Sâmbătă după amăzi, făcându-se în această ședință verificarea alegătorilor. S'au verificat în total 201 alegători. După aceea dl prot. I. V. Russu, din Sibiu luând cuvântul și atingând cestiunea autonomiei bisericei gr. cat. arată, că în totdeauna sinodele, cari se întruneau la alegerea de metropolit, au înșirat gravaminele biserice și au formulat dorințele și condițiunile, ce le pretindeau de la metropolitul nou alegând, și astfel propune, ca și sinodul acesta să se conformeze usului și să alegă o comisiune, care să redacteze gravaminele și pretenșiunile sinodului în un manifest. Propunerea se primesce și pentru redactarea manifestului se aleg următorii 12 membri ai sinodului electoral: Ios. Hossu, canonic, A. Barbolovici, vicar în Silvania, Dr. I. Pop, vicar în Rodna, I. V. Rus, prot. în Sibiu, Nic. Solomon, prot. în M. Luduș, Dr. Aug. Bunea, secret. metrop. Dr. Șmigelski, prof. lanza, vicariul Hațegului, Bas. Rațiu, vicar în Făgăraș, A. Pop Bociat, prot. în Grădina, G. Domide din Rodna și I. Hossu.

Duminecă, în ziua de alegere, după celebrarea liturgiei și invocarea spiritului sânt. s'a deschis a doua ședință. În această s'a verificat procesul verbal al ședinței de Sâmbătă, s'a cetit prealnalul rescript despre numirea comisarilor regesci și a tinerii sinodului electoral, în limba oficială maghiară și românească și s'a ales comisiunea de scrutiniu, constatătoare din 3 membri.

După aceste vicariul A. Barbolovici a adus la cunoștința comisarilor reg. și a sinodului prin o cuvântare, că comisiunea de 12 alésă în ședința primă a pregătit manifestul, cu care a fost însărcinată și cere să se admită la desbatere. Manifestul s'a cetit, dar nu s'a admis să fie desbătut, din cauză, că sinodul a fost convocat numai pentru alegerea candidaților de metropolit, dar președintele Escel. Sa Pavel a enunțat, că comisarii reg. îl vor substerne la locurile mai înalte competente.

În fine a urmat votarea prin ședule și constatându-se, că numărul voturilor este 201, și făcându-se scrutiniul, comisariul reg. a enunțat resul-

tatul, — care este: Il. Sa Victor Mihali a primit 82 voturi, canonicul I. M. Moldovan 49, prot. I. V. Rus 36, episc. Szabó 20, canonicul Dr. Grama 12 și canonicul V. Pop 2 voturi.

Astfel în numărul ternar au intrat cei trei dintâi, din cari are să se denumescă viitoriul metropolit.

Cu aceste sinodul electoral s'a încheiat. După prânț a fost banchet și s'era concert. dat de dl profes. Iacob Murășan.

Intreg actul alegerii a decurs în ordine esemplară. Cu acesta ocaziune au fost de față la Blaș și o mare mulțime de mireni, dând prin acesta dovadă despre interesul ce l pörtă față de biserică.

Noutăți.

Fondul preoției aradane. În 3/15 Aprilie s'a ținut adunarea generală a fondului preoției din eparchia Aradului sub presidența Preasânției Sale Domnului episcop Ioan Meșian. Au luat parte la adunare 32 reprezentanți. Din raportul prezentat se constată, că fondul, care în anul 1891 era de 197.800 fl. s'a urcat la 216.800 fl. Fondul e menit pentru ajutorarea preoților deficienți și rău dotați.

Ordinațiune ministerială. Ministrul de interne a adresat jurisdicțiunilor o ordinațiune, prin care se opresc ca adunările populare de protestare și politice să se țină în localuri bisericesti și să le premergă serviciu divin.

Convențiunea comercială cu România.

Delegatul României Papiniu a finalizat deja pertractările privitoare la încheierea convențiunii comerciale cu Germania și stabilit fiind atât cuprinsul cât și partea redacțională a acestei convențiuni, numitul delegat a sosit în zilele trecute în Viena, unde s'au reluat pertractările relative la încheierea convențiunii cu Austro-Ungaria. Ministrul domeniilor P. Carp a fost în 4 Aprilie a. c. n. în Viena. Scopul principal al acestei [călătorii] a fost o vizită ministerului de esterne [contelui] Kalnoky și de a stabili o înțelegere definitivă privitoare la convenție, a căreia încheiere va avea loc în decursul lunei viitoare. Cercurile guvernamentale ale României asigură din nou, că încheierea convențiunii comerciale cu Austro-Ungaria momentan nu va afla nici o piedecă și că partea meritoră a acestei cestiuni pôte fi considerată ca deja rezolvită; ceea-ce ar mai trebui discutat, privește numai partea formală și redacțională a tractatului. Tot astfel a asigură și ministrul de comerț în parlamentul austriac.

Invitare. Societatea de diletanți meseriași români din Sibiu invită la „Producțiunea teatrală împreună cu dans”, care va avea loc Sâmbătă, în 22 Aprilie n. 1893 în pavilionul din „Grădina Hermann”. Programa teatrului. I. „Cărlanii” vodevil într'un act de Constantin Negruzzi. Persónele: Lionescu fiul boeriului proprietar, dl George Poponea, Miron, Terinte, țărani frunțași dl Ioan Morariu, Dimitriu Opișiu. Domnica, femeia lui Miron d-șora Maria Varga. Vochița, femeia lui Terinte d-șora Eugenia Grecu. II. „Florin și Florica” Operetă într'un act de V. Alecsandri. Persónele: Florin, tinăr țeran dl Ioan Morariu. Florica, tinără țerancă d-șora Aurelia Bogorin. Colivescu, paracliser dl George Moga. După teatru urmază jocurile naționale „Călușerul” și „Bătuta” și în fine dans. Inceputul la 8 ore s'era. Venitul curat e destinat în favorul nou înființatului cor bisericesc din suburbiul inferior. *Comitetul aranjatoriu.*

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Cluș 1 Aprilie 1893.

Prea stimată dle redactor! Me afiu în plăcuta poziție a ve putea ravorța ceva despre ținerea sinodului ordinar protopopesc al tractului Clușului întâmplată la 31 Martiu a. c. st. v.

După-ce sinodul convocat pe 28 Februarie, din cauza unui timp de tot nefavorabil, nu s'a putut întruni și convocându-se din nou pe ziua mai sus amintită, membrii aceluia prezentându-se acum în numărul recerut, la 11 ore a. m. P. O. D. protopresbiter Tului Roșescu, prin o cuvântare potrivită, atrăgând speciala atențiune a membrilor asupra pericolului ce amenință biserica din partea guvernului țării prin proiectele sale religioase de legi, declară ședința de deschisă.

Constituindu-se apoi sinodul, se cetește din partea presidiului raportul seu annal despre starea protopresbiteratului în decursul anului expirat, un raport, care arătând starea protopresbiteratului în deplina sa lumină ar fi de dorit a-l vedé publicat în colónele „Telegr. Rom.”

Dintre obiectele mai importante ale acestui sinod voiu aminti, că la propunerea presidiului s'a decis facea unei representațiuni la Veneratul Consistoriu, prin care acesta să fie rugat a întreprinde toți pașii necesari întru apărarea bisericii în fața pericolului, ce o amenință din partea proiectelor de legi bisericesti, prezentate corpurilor legiuitoare.

Tot la propunerea presidiului s'a mai decis, ca pe viitoriu parochiile să administreze la oficiul ppsc tacsă și respective diurnele de câte 4 fl. ale protopresbiterului pentru visitațiunea canonică și pentru examen, precum și diurnele și spesele ce compet membrilor sinodului protopopesc.

S'a acceptat apoi un plan cu un preliminaru de spese de 3000 fl. pentru edificarea unei reședințe protopresbiterale în Cluș, având scopul, ca parochia Clușului să-și pótă deschide în actuala locuință a protopresbiterului, o școlă de băeți cu ocaziunea iubileului de 100 ani dela zidirea bisericei din loc, ce se intenționează a se sërba la 1895. Pentru acest iubileu s'a luat în actualul sinod inițiativa, ca și tractul ca atare să vină în ajutorul parochiei iubilante.

Mai primindu-se apoi propunerea unui membru, ca adecă cu ocaziunea examenelor de vară P. O. D. protopresbiter să stăruască întru ameliorarea salarelor învățătoresci din tract, P. O. D. protopresbiter Tului Roșescu prin o vorbire călduroasă, îndemnând pre membri la conlucrare frățescă și armonică și pe viitoriu spre binele tractului; la 3 ore p. m. ridică ședința sinodului ordinar ppsc din acest an între vii aclamări de „să trăescă”.

B l

Alba Iulia, 4 Aprilie, 1893.

On Dle redactor! Românii din Alba Iulia au dat de un timp încóce o netăgăduită dovadă despre aceea, că dacă pun umăr la umăr pot să facă lucruri mari.

De astădată ve voiu scrie despre adunarea de ieri, care s'a avântat la o adevărată serbătoare națională.

Oprită mai întâiu adunarea prin un ucas al primariului, frunțașii nostri nu au întârziat a face tot posibilul ca adunarea să se țină cu ori ce preț.

Li s'a spus din partea organelor administrative, că nu se va concede ținerea adunării decât numai pentru alegătorii din Alba Iulia, ér cei din Ighiu și din Vințu să țină adunări de protestare în numitele locuri.

La stăruințele unui frunțaș de ai nostri, — în urmă primariul a cedat și așa adunarea s'a putut ținé.

Timpul era scurt — căci licența soi numai cu 3 zile înainte de adunare.

Nu era nici un minut de pierdut, ca să nu facem fiasco spre bucuria dușmanilor nostri.

După cum sunt informat preoții și învățătorii au fost avisați prin epistole anume

trimise per express cu posta, așa că Marți fie-care a avut la îndemână incunoștințarea.

În deplină consciință despre importanța cauzei, învățătorii, preoții și frunțașii au avisat poporul și Joi gema Alba Iulia de români îmbrăcați în haine serbătorești. Din câte o comună au venit câte 100—200 de cetățeni, — ca să audă din rostul frunțașilor primejdia, ce li se pregătesce din partea stăpânirii prin introducerea legilor nóue bisericesti, legi, cari vor sdruncina din temelă morală în popor, legi, cari vor străbate în sanctuarul familiei, legi, cari vor stirbi autoritatea preoției și legi, cari nu le cere nime, pentru că nime nu simte lipsa lor.

La órele 10 se presentază căpitanul de poliție în sala adunării, îndesată de lume românească. Galerile erau îndesate de public.

Ședința o deschide părintele Nicolau Ivan prin o vorbire pătunțoasă — propunând ca să se alegă de president protopopol Simeon Micu — de bărbăți de încredere Ioan Muntean, adv. și Mateiu Nicola, ér de notariu învățătorul din loc Iuliu Roșca.

Protopopol Micu ocupă locul de president — deschide adunarea și dá cuvânt părintelui Nicolau Ivan.

Acesta se urcă la tribună și vorbește la inima poporului despre relele, ce ne bântue, arată, că legea de naționalități nu se execută, că la 1879 s'a introdus limba maghiară în școle, la 1883 s'a adus legea pentru gimnasia, ca românii s'araci să nu pótă cerceta acele scoli, — arată, că mai acum doi ani s'a votat legea pentru asile tóte în scopul de a ne desbrăca de caracterul nostru național, de limba noastră, de obiceiurile noastre.

De câte ori ne plângem — ne dic dușmanii nostri, că numai noi suntem cei nemulțămiiți, ér poporul este bun, blând și mulțămiiț cu tóte ce le face stăpânirea.

Intrébă deci poporul întrunit, că are el de cuget ca să se lapede de bună voie de limba sa, de legea sa, de biserică și de sântul altariu — ori apoi doresce, ca să rămână în legea strămoșască.

Din mii de piepturi resuna, că nu ne lăsăm legea, nu ne lăsăm, ținem la sântenia tainelor biserice și la aședămintele biserice.

Oratorul a continuat vorbirea aprópe o óră, arătând cât ne este de scumpă nóua țéră, cât de scump pământul udat cu sângele străbunilor nostri, cât de scump mormintele în care zac iubiții nostri reposați, și că ni se face mare nedreptate, când suntem trimiși în țera românească, dacă nu ne place.

„Nu mergem” aici stăm, laici vom să trăim, aici să murim striga poporul entusiast, ér vorbitorul continuând spune mai departe, că noi am dori să trăim în bună înțelegere cu maghiarii, dar ei în loc să ne ocrotescă pe noi, cari dăm avere în bani și sânge, s'au aliat cu fiul lui Israil ca să ne supere și facă vieță neticnă.

În urma acestei vorbiri — acoperită de îndelungate aplause — a urmat cuvântul dlui Nicolau Florescu proprietariu în Ighiu.

Dl Florescu este un bărbat independent, om cu avere, cu cultură și cu trecere la popor. Poporul îl asculta cu drag, căci îi vorbea dela inimă și-i aréta ce primejdie ne astéptă pe noi, dacă cununia se va face înaintea notariului ori a solgăbirăului și nu înaintea altariului.

Arată primejdia, ce se va naște din schimonosirea numelui, arată că se vor spori concubinatele, vor umbla mulți copii pe strade flămânți și goli ai nimerii — și vorbirea a fost intreruptă de dese aplause și de voci puternice: „Nu ne trebuie legi de aceste turcesci — mai bine murim cu toții, decât ca să auzim de ele”.

După dl Florescu parochul Florian Rusan a propus resoluțiunile, cari s'au primit în unanimitate, ér avocatul Pațita a propus, ca să se trimetă o telegramă Maiesității Sale împératului și rege, în care să se exprime fidelitatea către tron și dinastie și să róge pe Maiestatea Sa — ca să nu sancționeze atari legi periculoase pentru poporul român.

Era la órele 12¹/₂, când s'a încheiat adunarea prin presidiu și poporul s'a départat la ale sale mulțămiiț de cele ce a vedut, satisfăcut de conduita atât de înțeleptă și de energică a luptătorilor nostri naționali.

Scevola.

Raport general

al consistoriului arhidieceșan, despre activitatea sa în ședințe plenare dela sesiunea sinodală ultimă până în prezent.

Nr. 2123. Plen.

Preavenerabil sinod arhidieceșan.

Consistoriul arhidieceșan are onore a substerne Preavenerabilului sinod arhidieceșan asupra lucrărilor sale în ședințele plenare de pe anul 1892 următorul

Raport general.

I. A. Cu privire la agendele de birou, acelea arată înainte de toate, că în cursul anului 1892 au intrat preste tot 8734 esibite, față cu anul 1891 mai multe cu 734 esibite.

Acelea au fost date în referată:

1. Asesorului protosincol Nicanor Frateșiu:

a) plenare	2
b) episcopesci	978
la olaltă	980

2. Asesorului protopresbiter Zacharia Boiu:

a) plenare	344
b) bisericesci	229
c) scolare	497
la olaltă	1070

3. Asesorului protopresbiter Moise Lazar:

bisericesci	1235
-------------	------

4. Asesorului protopresbiter Nicolau Cristea:

bisericesci	770
-------------	-----

5. Asesorului presbiter Mateiu Voileanu:

scolare	1752
---------	------

6. Asesorului Gerasim Candrea:

a) plenare	323
b) episcopesci, între cari și afacerile esatoriale	2057
la olaltă	2380

cu observarea, că strămutându-se referințele cu locuința din Sibiu, l'au substituit Dr. Remus Rosca, Pantaleon Lucaș și Dr. Nicolau Olariu.

Din actele intrate s'au mai dat secretariului consistorial Dr. Remus Rosca: a) presidiale 426, b) plenare 26, c) bisericesci 80, d) scolare 13, e) episcopesci 2, la olaltă dar 547.

B. Ședințele consistoriale:

Acelea au fost:

I plenare, și anume: a) ordinare 11, extraordinare 2=13.

II. bisericesci: a) ordinare 43, b) extraordinare 9=52.

III. scolare: a) ordinare 42, b) extraordinare 7=49.

IV. episcopesci: a) ordinare 44, b) extraordinare 1=45.

C. Restanțe la 31 Decembrie 1892.

1. Nicanor Frateșiu 7; 2. Zacharia Boiu 35; 3. Moise Lazar 2; 4. Nicolau Cristea 35; 5. Mateiu Voileanu 3; 6. Gerasim Candrea 76; la cari se mai adaug: raționinții din 1891 26, din 1892 606, cu totul 708 esibite.

II. Din deputații sei sinodali arhidieceșani a perdut prin morțe pre dnii Dr. Absolon Todea, deputat mirenesc al cercului XIV Bistrița și Pompiliu Pipoș, deputat mirenesc al cercului VIII Geógiu. La timpul prescriș în lege s'au dispus alegerile de lipsă pentru restul periodului present, alegerile s'au făcut și actele electorale se astern Preavenerabilului sinod pe lângă esibit separat.

III. Schimbări mai însemnate în gremiul consistorial, afară de încetarea din viață a deputatului sinodal Dr. Absolon Todea, carele a fost și asesor consistorial în senatul școlariu, nu s'a întâmplat în decursul anului expirat.

IV. Cu privire la protopresbiteratele din arhidieceșă, avem onore a relata, că

în ședința consistorială plenară dela 5 Octombrie 1892 s'a aprobat și alegerea de protopresbiter al tractului Sighișorei, făcută încă la 1886, dar dificultată din mai multe părți dinlăuntru și dinafară; și prin denumirea și chirotesirea întru protopresbiter a presbiterului Dimitriu Moldovan, s'a întregit și tractul acesta. Țr întregirea protopresbiteratelor: Mediaș, Abrud, Deva, Hațeg și Alba-Iulia este în curgere, ba unele din sinodele protopresbiterale electorale se află chiar în ajunul alegerii de protopresbiter.

V. Corporațiunile noastre bisericesci, reconstituite la anul 1891 pentru periodul present 1891—1893, în cursul anului 1892 s'au întrunit în mod normal, cu excepțiunea sinodelor protopresbiterale din tracturile Avrigului, Cetății de pētră, Geógiului II și Turdei, cari din cauza, că membrii nu s'au adunat în nr. reeerut, precum și din diferite alte cause, nu s'au putut ținea.

VI. Cu privire la ajutoriul dela stat al bisericii noastre, anul expirat n'a adus nici o schimbare esențială; dar concludul sinodal dela 14/26 Aprilie 1892 Nr. 32, referitoriu la acela, s'a dus în deplinire, și rezultatul pașilor întreprinși se vor aduce la timpul seu la cunoscința Preavenerabilului sinod.

VII. Ajutōrele din fondul bisericilor pentru zidirea, repararea și înzestrarea bisericilor, după prașă îndatinată s'au acordat la propunerea senatului bisericesc, din plenul consistorial. Conspēctul bisericilor împărțite cu atari ajutōre din bugetul anului 1892 se aclude aici sub lit. A).

VIII. De asemenea se aclude, sub lit. B) conspēctul școlilor și învățătorilor, între cari din urmă se cuprind și cateheții nostri, cari au provēdūt catechisarea tinerimei noastre de pe la școlile streine, și cari în cursul anului 1892 s'au putut împărțai cu câte un mic ajutoriu din fondul școlariu eparchial.

IX. Ajutōrele din fondul Rudolfin s'au împărțit la comunele bisericesci, la protopresbiterii actuali și emeritați, și la preoții din arhidieceșă, după conspēctul alăturat aici sub C). Causa, că aceste ajutōre s'au împărțit pe anul 1892 în măsură mai mică decât până aci, e împregiurarea, că în sensul §-ului 4 al statutului fondului de pensuni al arhidieceșei, cu începere dela 1 Ianuarie 1892 a patra parte din venitele anuale ale fondului Rudolfin au intrat la fondul pe pensuni.

X. Cu privire la fondul de pensuni al arhidieceșei se aduce la cunoscința Preavenerabilului sinod, că acela în sensul §-lui 33 al statutului seu a intrat în vīgore cu 1 Ianuarie 1892, cu prima Ianuarie 1893 a început a da ajutōrele provēdute, pertractându-se în sensul §-lui 28 acordarea pensunilor în ședințele plenare ale consistoriului arhidieceșan. Punerea în lucrare a acestui fond este un moment însemnat în viața arhidieceșei noastre, oferind acel fond funcționarilor bisericii o posibilă asigurare a venitoriului lor și al familiei. Raport detaiat asupra fondului în cestiune urmēză din partea competentă.

XI. Ajutōrele din fundațiunea „Andronic” pentru meseriașii români de religie noastră s'au distribuit și în anul expirat și anume:

1. la 42 învățăcei . . . 1237 fl. 50 cr.
2. la 12 sodali à 30 fl. 360 fl. — cr.
3. la 15 sodali, spre

a se face măestri, ajutōre de câte 50 fl., 100 fl. și 200 fl. 1200 fl. — cr. preste tot la 69 persoane 2797 fl. 50 cr.

după cum se pōte vedē din conspēctul alăturat aci sub D). Se observă aci, că în această cauză se asterne raport separat.

Conclusele, cu cari Preavenerabilul sinod din anul 1892 a însărcinat pre consis-

toriu arhidieceșan întrunit în ședința plenară, s'au dus în deplinire, și rapōrtele acestuia asupra cauzelor concređute îngrijirii lui urmēză pe lângă esibite separate.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 22 Martiu, 1893.

Consistoriul arhidieceșan.

Miron Romanul, Dr. Remus Roșca,
arhiepiscop. secretariu.

Bibliografic.

A apărut:

„Analele fundațiunii Gozdu pe anul 1892”. Cuprinsul e următoriu: Protocolul ședințelor reprezentanței din 15—23 Martiu, 1892. — Raportul comitetului. — Raționinții sumariu pentru anul 1891. — Inventariul pentru anul 1891. — Preliminarul pentru anul 1893. — Protocolul ședințelor reprezentanței din 28 August până la 1 Septembrie, 1892.

Acest fascicol de „anale” se pōte procura dela „cancelaria fundațiunii lui Gozdu” (Budapesta, Király-utca 13) ori dela „casa metropolitană” (Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45) un esemplariu cu 50 cr. și taca postală.

O colecție intrēgă a fascicolicilor de până acum într'una cu cel present în total de 13 fascicoli broșurați, se dă cu un preț scăđut de 3 fl. 25 cr. și taca postală.

Comandele din afară au să fie însoțite de prețul corespundētoriu în numărariu sau în asiguate postale.

Loterie.

Mercuri, 19 Aprilie, 1893 n.

Sibiu: 79 75 6 60 50

Nr. 456/1892 [50] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei Mihăleni se escrie concurs, pe basa venetărilor incuviințări consistoriale ddto 20 Octombrie 1892 Nr. 6586 B., cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele dau suma de 269 fl. 87 cr. Concurenții au a-și așterne cererile instruate conform normelor din vīgore în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Brad, la 25 Ianuarie 1893.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Zarandului.

Vasilie Dămian, protopresb.

ad Nr. 420/1893. [48] 3—3

Concurs repetit.

După ce în urma concursului publicat în Nr. 49 și consecutivi ai „Telegrafului Român” din anul 1892 nu s'au însinuat nici un concurent la postul de paroch din comuna Chirpăr, conform ordinului Preavenerabilului consistoriu ddto 9 Februarie a. c. Nr. 630, se escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în fōia noastră „Telegraful Român”

Emolumentele împreunate cu acest post sistemisate prin sinodul parochial, asigură fitoriului paroch un venit anual în sumă de 400 fl. v. a.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne suplicele concursuale instruite conform prescrișelor statutului organic la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul mai susindicat, îndatorindu-se tot odată ca

amēsurat dispozițiunilor §. 17 din regulamentul pentru parochii, să se prezenteze în biserică spre a cânta în strană și a cuvēnta poporului.

Informațiuni mai detaiate cu privire la această parochie se pot lua de la oficiul protopresbiteral.

Agnita, la 16 Martiu, 1893.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sabin Piso, protopresbiter.

Nr. 19—1893 Parochial. [47] 3—3

Publicațiune de licitațiune.

Comuna bisericescă gr. or. Predeal în Bran, comitatul Făgărașului, voind a edifica din nou școlă, escrie prin această licitațiune publică minuentă pe ziua de **25 Aprilie 1893 la 10 ore a. m. st. v.** la casa parochului local. Planul aprobat împreună cu preliminarul, precum și condițiunile, se pot vedea ori și când la președintele comitetului parochial, preotul Dumitru Tatulea în Predeal.

Prețul strigărei este de **1070 fl. v. a.** Materialul brut il dă comuna bisericescă Predeal. Vadiul cu 5% este a se depune înainte de licitare de către d-nii licitanți; Țr minus oferintele are a-l întregi cu 10%.

Predeal, în 20 Martiu 1893 v.

La însărcinarea comitetului:

Dumitru Tatulea, Dionisie Ionică,
par. și preș. com. par. epitrop.

Turnătoria

de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă cu garanță pe mai mulți ani pentru construirea de clopote noue cu sunet harmonic și clar precum și pentru vârsarea clopotelor crepate (sărute) Montate cu culme (coronă) de fer făurii, întocmite de a undula ușor în orice direcțiune, îndată ce clopotul pe o parte s'a ros, prin care se încungură cre patul.

Cu deosebire recomand

clopotele cu patent găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adēnc, ca cele de sistemul vechiu; un astfelu de clopot în greutate de 300 kilogr. egalēză pe anul de 400 klg.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide și frumoșe, clopote pentru orologiu și tōce din metal, precum tōte celelalte articole de alamă și metal aparținătore de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construie clopote și pe lângă plățirea făcută în rate.

Clopote dela 300 klg. în jos, precum și stropitōre de mână și locomobile se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitōre, care se efectuiază solid și cu punctualitate, se recomandă [182] 11—12

Antonie Novotny.
Timișōra, Fabric.

Sosirea și plecarea trenurilor dela Sibiu.

I. Trenurile sosesc la Sibiu.

Dela Copșa (Budapesta, Predeal):

La 4 ore 26 minute, diminēta, tren de persoane.

La 12 ore 50 minute, țiuă, tren de persoane.

La 9 ore 23 minute, sara, tren micst.

Dela Făgăraș:

La 7 ore 28 minute, diminēta, tren micst.

La 8 ore 30 minute, sara, tren micst.

II. Trenurile plecă dela Sibiu.

La Copșa (Budapesta, Predeal):

La 7 ore 44 minute, diminēta, tren micst.

La 4 ore 49 minute, țiuă, tren de persoane.

La 10 ore 17 minute, sara, tren de persoane.

La Făgăraș:

La 4 ore 36 minute, diminēta, tren micst.

La 1 oră 40 minute, țiuă, tren micst.